

DISTEL, De, vereniging, in 1881 door J.M. Brans en J.B. Janmouille te Brussel opgericht als letterkundig genootschap onder het motto „Hekelig, niet stekelig”.

Toen na drie jaar bleek dat de kring voldoende aanhang had verworven, werd het werkterrein uitgebreid en de kring tot kunstgenootschap herdoopt. Van dat ogenblik af werden ook plastische kunstenaars bij het gezelschap betrokken (bv. bezoek aan het atelier van Jef Lambeaux) en werden de zittingen meestal opgeluisterd door muziekuitvoeringen, die onder het impuls van P. van Langendonck, A. Hegenscheidt en vooral van Franz Ruhlmann een behoorlijk peil bereikten. Kenschetschend was de voorliefde voor buitenlandse muziek (vnl. uit de Duitse romantiek), in tegenstelling tot bv. het Davids- en het Willems-

fonds, die in de eerste plaats werk van eigen bodem brachten.

Nochtans bleven de voornaamste bezigheden van de kring van literaire aard. Op de wekelijkse zaterdagse bijeenkomsten werd eigen werk voorgelezen en aan de kritiek van de medeleden onderworpen. Ook werden teksten van andere binnenlandse maar dikwijls ook van buitenlandse auteurs voorgesteld en besproken (bv. H. Swarth, H. Gorter, W. Kloos, F. Dostojevsky). De bedoeling was dat de leden elkaar over het letterkundig leven in binnen- en buitenland zouden informeren en in een gezonde concurrentie hun eigen werk op een hoger peil zouden brengen.

KUNSTGENOOTSCHAP DE DISTEL.

Zondag, 24 Mei, 1891

MUZIEKFEEST

TER GELEGENHEID VAN HET

TIENJARIG BESTAAN

VAN HET

Kunstgenootschap De Distel

1881 — 1891

Gebr. v. J. H. HAYEMANS

De betekenis van De Distel als Vlaams geestelijk brandpunt in het Brussel van die tijd mag niet onderschat worden. Cultuurminnende Vlaamse Brusselaars beschikten in De Distel over een ontmoetingscentrum, waar ze samen konden feesten, waar tijdschriften ter inzage lagen en waar een bibliotheek te hunner beschikking stond. Ze konden er onder gunstige omstandigheden debatteren over culturele en maatschappelijke problemen en er hun talenten ontwikkelen.

Hoewel De Distel zich van elke partij-politieke binding onthield en zich in Vlaamse aangelegenheden naar buiten toe nooit heftig militant gedroeg, hield zij zich toch ook bezig met de Vlaamse problemen van die tijd en nam zij af en toe een duidelijk standpunt in (Vlaams onderwijs in de hoofdstad, aansluiting bij het Nationaal Vlaamsch Verbond, de toenadering tot Noord-Nederland en Duitsland). Ook voor de verdere ontwikkeling van de Vlaamse letterkunde was De Distel niet zonder belang. Latere Van Nu en Straksers (als A. Hegenscheidt, A. Vermeylen, G. Schamelhout, H. Teirlinck, F. Toussaint) leerden elkaar daar kennen en ontdekten er in de oudere P. van Langendonck, jarenlang secretaris en dikwijls ook voorzitter van De Distel, de man die hen in de strijd voor de ontwikkeling van Vlaanderen de nodige

geestelijke leiding kon geven. Verder vonden ze in het meestal nogal oubollig en uitgeleefd romantisch aandoend gezelschap van ouderen (waaronder vooral J.M. Brans, L. Leefson en L. Buyst, en in mindere mate ook I. Teirlinck en R. Stijns) een hardnekkige, maar daardoor juist vruchtbare oppositie, waaraan ze later vaak met een soms ietwat hautain plezier terugdachten. Toen omstreeks de eeuwwisseling vrijwel alle jongeren zich van De Distel gedistantieerd hadden, leefde het gezelschap nog tot ongeveer 1908 stil voort. Het zou uiteindelijk in de letterkundige afdeling van de Brusselse tak van het Algemeen Nederlands Verbond worden opgenomen.

LITERATUUR: H. Teirlinck, *De Kroonluchter* (1904); - L. Opdebeek, *Bloemekens van den Vlaamschen Poetelaar* (1928, p. 127-129); - G. Schamelbout, *Uit de jaren 1892-1901*, in *Gedenkboek A. Vermeylen* (1932, p. 111-116); - G. Schmook, *Prosper van Langendonck en zijn verhouding tot De Distel (1882-1908)*, in *Verslagen en Mededelingen van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1957); - G. Schmook, *Prosper van Langendonckiana. Enige aanvullingen op Prosper van Langendonck en zijn verhouding tot De Distel*, in *Verslagen en Mededelingen van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1959); - G. Schmook, *Het letterkundig genootschap De Distel musiceert (1882-1900)*, in *Verslagen en Mededelingen van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1966).

LAETITIA JANSSEUNE